

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ

NA RZECZ OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ

SKARŻYSKO-KAMIENNA
miasto na szlaku

ZAMAWIAJĄCY:

**GMINA
SKARŻYSKO-KAMIENNA
UL. SIKORSKIEGO 18
26-110 SKARŻYSKO-KAMIENNA**

WYKONAWCA:

**GRUPA BST SP. Z O.O.
UL. MIECZYKÓW 12
40-748 KATOWICE**

Spis treści

Wprowadzenie	4
Definicje kluczowych pojęć.....	5
Metodologia etapu diagnostycznego.....	6
Zastosowane metody badawcze	6
Etapy procesu wyznaczenia obszaru rewitalizacji.....	6
Ogólna charakterystyka Skarżyska-Kamiennej.....	12
Analiza wskaźnikowa	20
Sfera społeczna	20
Sfera gospodarcza	28
Sfera środowiskowa	30
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	32
Sfera techniczna.....	34
Wyznaczenie granic obszarów zdegradowanych	36
Wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji	38
Spis map.....	41
Spis tabel.....	41
Spis wykresów	42

Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie stanowi szczegółową, kompleksową diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Skarżyska-Kamiennej. Na podstawie diagnozy możliwa jest identyfikacja obszarów, w których koncentrują się negatywne zjawiska. Wyznaczenie wymienionych obszarów jest pierwszym etapem procesu rewitalizacji.

W dokumencie zawarto m.in. definicje kluczowych pojęć oraz przedstawiono metodologię procesu opracowywania diagnozy. Zaprezentowano także mierniki stosowane w analizie wskaźnikowej oraz ogólną charakterystykę miasta Skarżyska-Kamiennej, którą opracowano w oparciu o ogólnodostępne dane statystyczne.

Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji oparta została o analizę następujących sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej. Analizy sfer dokonano z uwzględnieniem wskaźników opracowanych dla każdego z wymienionych obszarów.

Przeprowadzona diagnoza miała na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Dokonano zatem precyzyjnego wyznaczenia wskazanych obszarów – zamieszczone w opracowaniu mapy szczegółowo przedstawiają tereny wyznaczone do objęcia procesem rewitalizacji.

Niniejszy dokument stanowi załącznik do wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej, o którym mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Diagnoza potwierdza zasadność ustanowienia wyżej wymienionych obszarów.

Definicje kluczowych pojęć

Zgodnie z *Ustawą z 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, **rewitalizacja** oznacza kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego **obszarów zdegradowanych**, poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, lub przestrzenno-funkcjonalne, lub techniczne, lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Proces rewitalizacji zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym również kulturowych). Jest to wieloletni proces, prowadzony przez różnych interesariuszy (m.in. mieszkańców – w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej, etc.), w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.¹

Stan kryzysowy charakteryzuje obszary, gdzie skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne tj. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysokiej liczby mieszkańców ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; musi występować przynajmniej jedno z wymienionych negatywne zjawisko ze sfery²:

- **gospodarczej** – niski poziom przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw;
- **środowiskowej** – w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- **przestrzenno-funkcjonalnej** – w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług, lub ich niska jakość, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- **technicznej** – w zakresie m.in. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska oraz zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

¹ Ustawa z 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

² Tamże.

Metodologia etapu diagnostycznego

Zastosowane metody badawcze

W trakcie przygotowywania diagnozy posłużono się dwoma kluczowymi technikami badawczymi, które pozwoliły zidentyfikować obszary o wysokim natężeniu zjawisk negatywnych. Wykorzystano następujące podejścia: analizę danych zastanych oraz analizę wskaźnikową.

Analiza danych zastanych

Pierwszym krokiem była analiza danych zastanych (desk research), obejmująca przegląd danych statystycznych, dokumentów, aktów prawnych, oraz innych materiałów źródłowych. Ta metoda stanowiła podstawę dla dalszych działań, pozwalając na zdefiniowanie kluczowych obszarów badawczych i przygotowanie do kolejnych etapów prac. Analizie poddano dane dotyczące pięciu kluczowych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278)* oraz *Ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1717)*, dane te są wyznacznikami stanu kryzysowego i określają obszary zdegradowane.

Analiza wskaźnikowa

Drugim etapem była analiza wskaźnikowa, oparta na zestawie wskaźników z zakresu społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego oraz technicznego. Wykorzystanie tej metody pozwoliło na precyzyjną identyfikację obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacyjnych, z uwzględnieniem podziału miasta przyjętym w analizie wskaźnikowej. Dzięki podziałowi miasta na jednostki analityczne możliwe było wskazanie terenów o szczególnym nasileniu zjawisk negatywnych, co ułatwiło identyfikację miejsc wymagających pilnej interwencji. To podejście stanowiło kluczowy element procesu diagnostycznego, umożliwiając efektywne planowanie dalszych działań rewitalizacyjnych.

Etapy procesu wyznaczenia obszaru rewitalizacji

Proces wyznaczenia obszaru rewitalizacji obejmuje: delimitację obszarów zdegradowanych, delimitację obszaru rewitalizacji oraz konsultacje społeczne.

Delimitacja obszarów zdegradowanych

Delimitacja obszarów zdegradowanych jest kluczowym etapem procesu rewitalizacji, pozwalającym na precyzyjne wskazanie terenów wymagających interwencji. Podział na jednostki analityczne w Skarżysku-Kamiennej oparto na zgrupowaniu ulic, przy czym za punkt wyjścia posłużyły dzielnice miasta. Jednostki te nie są jednak ich wiernym odwzorowaniem – ze względu na sposób gromadzenia danych (na poziomie całych ulic), nie było możliwe uwzględnienie dzielnic zawierających jedynie fragmenty ulic (jedna ulica mogła należeć do kilku dzielnic, co uniemożliwiało dokładne odtworzenie ich granic w analizie) – stąd

zaproponowany podział na jednostki analityczne obejmujące wyłącznie całe ulice. Takie rozwiązanie umożliwia szczegółową ocenę problemów we wszystkich 5 sferach w każdej z jednostek. W kolejnej tabeli zaprezentowano listę jednostek analitycznych wraz z przypisanymi do nich ulicami, na podstawie której dokonano analizy wskaźnikowej.

Tabela 1. Podział miasta Skarżyska-Kamiennej na jednostki analityczne

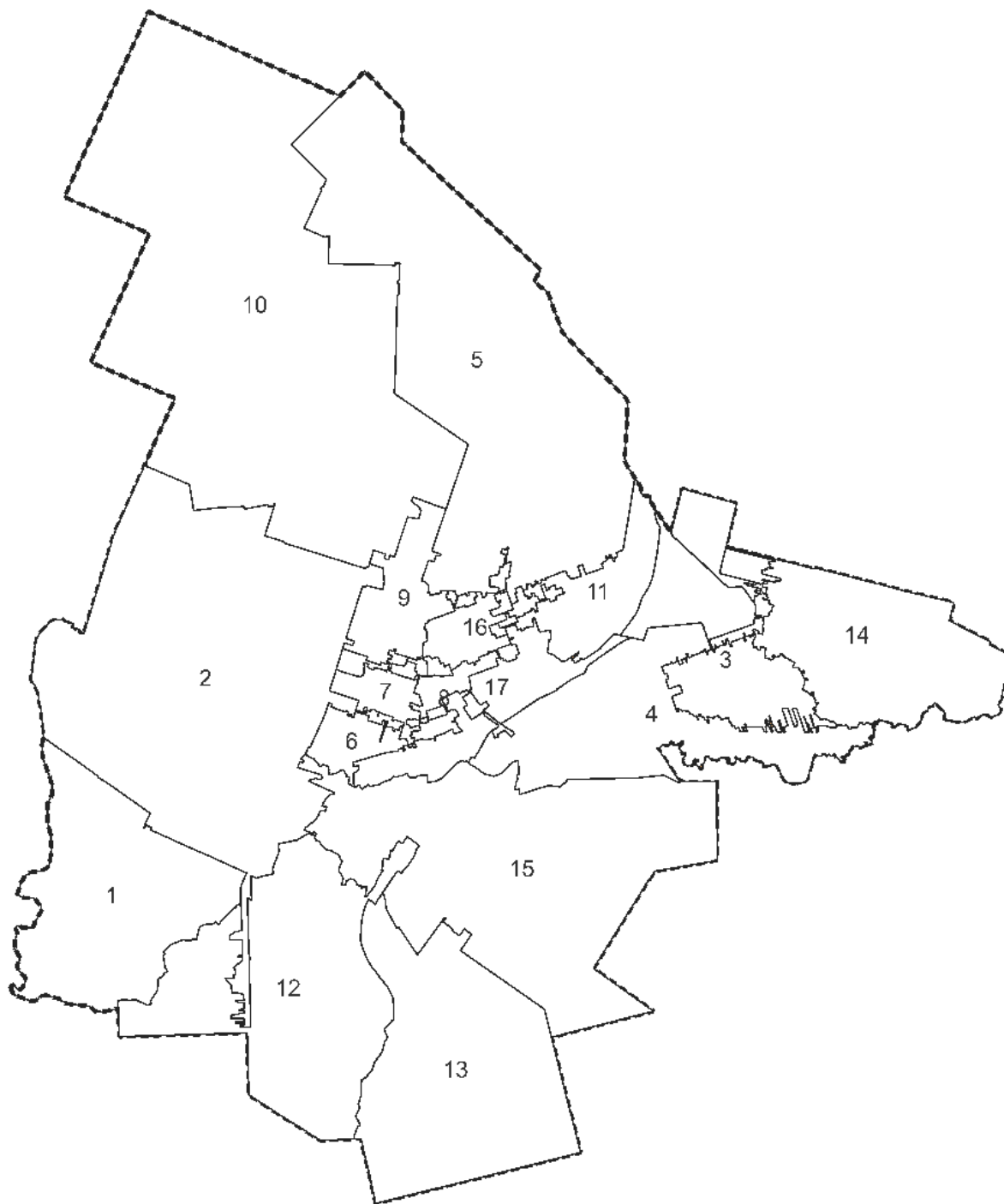
Jednostka analityczna	Wykaz ulic wchodzących w skład jednostki analitycznej	Liczba mieszkańców
1	17 Stycznia, Dębowa, Dygasińskiego, Dzielna, Harcerska, Hubala, Iglasta, Jodłowa, Nowa, Orzeszkowej, Partyzantów, Skwer im. Grzegorza Łapaja, Sosnowa, Świerkowa, Walecznych, Wojska Polskiego, Wrzosowa, Zbrojna, Zwycięzców.	1 280
2	Grota Roweckiego, Krakowska, Paryska, Polna, Ponurego, Pszenna, Tartaczna, Traugutta, Żytia.	1 831
3	Bazaltowa, Biłskiego, Bobowskich, Bursztynowa, Gołębia, Granitowa, Jaskółcza, Jastrzębia, Kanarkowa, Krucza, Krzemowa, Marmurowa, Organizacji „Orzeł Biały”, Piękna, Podemłynek, Ptasia, Skowronkowa, Słowikowa, Szarych Szeregów, Szmaragdowa, Witwickich, Wschodnia.	1 269
4	1 Maja, 11 Listopada, 3 Maja, Chemiczna, Chłodna, Ciepła, Czerwonego Krzyża, Dobra, Fabryczna, Franciszkańska, Kosynierów, Kościuszki, Kredytowa, Limanowskiego, Młoda, Obywatelska, Ogólna, Ogrodnicza, Piaskowa, Podjazdowa, Przechodnia, Przesmyk, Równoległa, Rynek, Rzemieślnicza, Rzeźniana, Skwer Antoniego Biernackiego, Spacerowa, Staszica, Średnia, Świeża, Towarowa, Ukośna, Wąska, Wesoła, Wierzbowa, Wiśniowa, Wspólna, Zacisze, Zakole, Zaporęba, Żurawia.	2 900
5	Długa, Działkowa, Jagodowa, Kopernika, Kościelna, Książęca, Laskowa, Mała, Miła, Podlaska, Rycerska, Szpitalna, Turystyczna, Wiejska.	1 563
6	Akacyjowa, Bernatka, Budowlanych, Bukowa, Energetyków, Jaworowa, Jesionowa, Kasztanowa, Klonowa, Lipowa, Metalowców, Mostowa, Odlewnicza, Plac im. Jana Blocha, Skwer Bziński, Skwer Kolejowy, Tokarska, Topolowa, Torowa, Urzędnicza.	1 032
7	Apteczna, Handlowa, Krasińskiego, Norwida, Południowa, Prusa, Sikorskiego, Skwer im. Franciszka Tatkovskiego.	3 699
8	Aleja Marszałka Józefa Piłsudskiego, Konopnickiej, Mickiewicza, Okrzei, Orkana, Skwer Braci Zygmuntovczów, Słowackiego, Żeromskiego.	5 449
9	Aleja im. Ks. Edwarda Materskiego, Armii Krajowej, Asnyka, Gajowa, Grabowa, Grottgera, Konarskiego, Ks. J. Popiełuszki, Łowiecka, Orla, Sienkiewicza, Stokowa, Świętokrzyska, Wileńska, Wyspiańskiego	2 601
10	Główna, Leśna Polana, Modrzewiowa, Nizinna, Parkingowa, Pogodna, Rajdowa, Warszawska, Widokowa, Wieżowa, Zagórska.	1 276

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji miasta Skarżyska-Kamiennej

Jednostka analityczna	Wykaz ulic wchodzących w skład jednostki analitycznej	Liczba mieszkańców
11	Fałata, Jagiellońska, Józefa Wacława Małowicza, Kossaka, Matejki, Oseta Wasilewskiego, Rejowska, Szydłowiecka, Św. Brata Alberta, Zielna.	3 460
12	Długosza, Jałowcowa, Kilińskiego, Multanka, Przekątna, Reja, Robotnicza, Słoneczna, Sportowa.	854
13	Asfaltowa, Praga, Przemysłowa, Skalna, Wysoka, Źródlana.	810
14	Borówkowa, Czachowskiego, Gierymskiego, Głogowa, Grzybowa, Jeżynowa, Langiewicza, Łąkowa, Łyżwy, Malinowa, Oleśnicka, Porzeczkowa, Poziomkowa, Raclawicka.	850
15	Aleja Jana Pawła II, Chałubińskiego, Cicha, Cmentarna, Ekonomii, Jaracza, Krzywa, Legionów, Młodzawy, Obuwnicza, Osterwy, Prezydenta RP Ignacego Mościckiego, Prosta, Rieczna, Spokojna, Staffa, Struga, Szkolna, Wiklinowa.	2 143
16	Górnicza, Kochanowskiego, Moniuszki, Plac Floriański, Powstańców Warszawy, Pułaskiego, Sezamkowa, Spółdzielcza.	4 956
17	Al. Tysiąclecia, Bankowa, Brzozowa, Kosmonautów, Leśna, Lotnicza, Niepodległości, Niska, Pilota Janusza Rybickiego, Sokola, Sporna, Żwirki i Wigury.	4 825
MIASTO SKARŻYSKO-KAMIENNA		40 798

Źródło: opracowanie własne

**Mapa 1. Podział miasta Skarżyska-Kamiennej na jednostki analityczne
(numery na mapie odpowiadają numerom w tabeli nr 1)**

Źródło: opracowanie własne

Aby wyodrębnić obszary zdegradowane, opracowano zestaw wskaźników w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Do analizy porównawczej zróżnicowania miasta Skarżyska-Kamiennej wykorzystano 23 wskaźniki zaprezentowane w kolejnej tabeli (z uwzględnieniem podziału na sfery). **Na potrzeby badania przyjęto, że sytuację kryzysową stanowi odchylenie wartości analizowanego wskaźnika od średniej liczonej dla obszaru miasta, co spełnia wymogi zawarte w ustawie o rewitalizacji.**

Tabela 2. Wskaźniki przyjęte do analizy wskaźnikowej w sferze społecznej

Lp.	Wskaźnik
S1	Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w ogóle mieszkańców (stymulanta)
S2	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców (destymulanta)
S3	Liczba NGO na 1000 mieszkańców (stymulanta)
S4	Frekwencja w wyborach Prezydenckich (stymulanta)
S5	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców (destymulanta)
S6	Liczba osób z niepełnosprawnościami, korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (destymulanta)
S7	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców (destymulanta)
S8	Stopa bezrobocia (destymulanta)
S9	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 mieszkańców (destymulanta)
S10	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym na 100 mieszkańców (destymulanta)
S11	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców (destymulanta)
S12	Liczba osób bezrobotnych po 50 roku życia na 100 mieszkańców (destymulanta)

Tabela 3. Wskaźniki przyjęte do analizy wskaźnikowej w pozostałych sferach

Lp.	Wskaźnik
Sfera gospodarcza	
G1	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców (stymulanta)
G2	Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców (stymulanta)
Sfera środowiskowa	
Ś1	Wyroby zawierające azbest (t) (destymulanta)
Ś2	Udział kotłów na paliwo stałe w ogóle źródeł ogrzewania (destymulanta)
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
PF1	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 1000 mieszkańców (stymulanta)
PF2	Powierzchnia terenów zielonych na 1000 mieszkańców (stymulanta)
PF3	Liczba placów zabaw na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym (stymulanta)
PF4	Liczba siłowni zewnętrznych na 1000 mieszkańców (stymulanta)
Sfera techniczna	
T1	Średni stan techniczny dróg gminnych (ocena w skali 1-5) (stymulanta)
T2	Odsetek budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (stymulanta)
T3	Liczba kamer monitoringu miejskiego na 1000 mieszkańców (stymulanta)

Źródło: opracowanie własne

Delimitacja obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w mieście Skarżysku-Kamiennej został wyznaczony na terenach, gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy, obejmujący zarówno problemy społeczne, jak i negatywne zjawiska z co najmniej jednej z pozostałych czterech sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W wyniku kompleksowej analizy wytypowano obszary, które wymagają interwencji, ze względu na koncentrację problemów oraz ich wpływ na jakość życia mieszkańców.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, istotnym czynnikiem uwzględnionym przy wyznaczaniu tych obszarów było także ich znaczenie dla dalszego rozwoju lokalnego. Wybrane tereny mają kluczowe znaczenie dla przyszłych działań zmierzających do poprawy warunków życia, zwiększenia potencjału gospodarczego oraz poprawy spójności społecznej w mieście.

Dzięki takiemu podejściu, proces rewitalizacji będzie mógł skoncentrować się na obszarach o największym potencjale do regeneracji i przyczynić się do ich ożywienia społeczno-gospodarczego, przy jednoczesnym zachowaniu zrównoważonego rozwoju, także w pozostałych częściach miasta.

Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne stanowią ważny proces, w ramach którego władze miasta przedstawiają obywatelom propozycje rozwiązań dotyczących m.in. aktów prawnych, które mogą mieć istotny wpływ na życie codzienne i funkcjonowanie lokalnej społeczności. Ich celem jest zebranie opinii, uwag oraz propozycji od osób i instytucji, na które proponowane działania mogą oddziaływać, zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio.

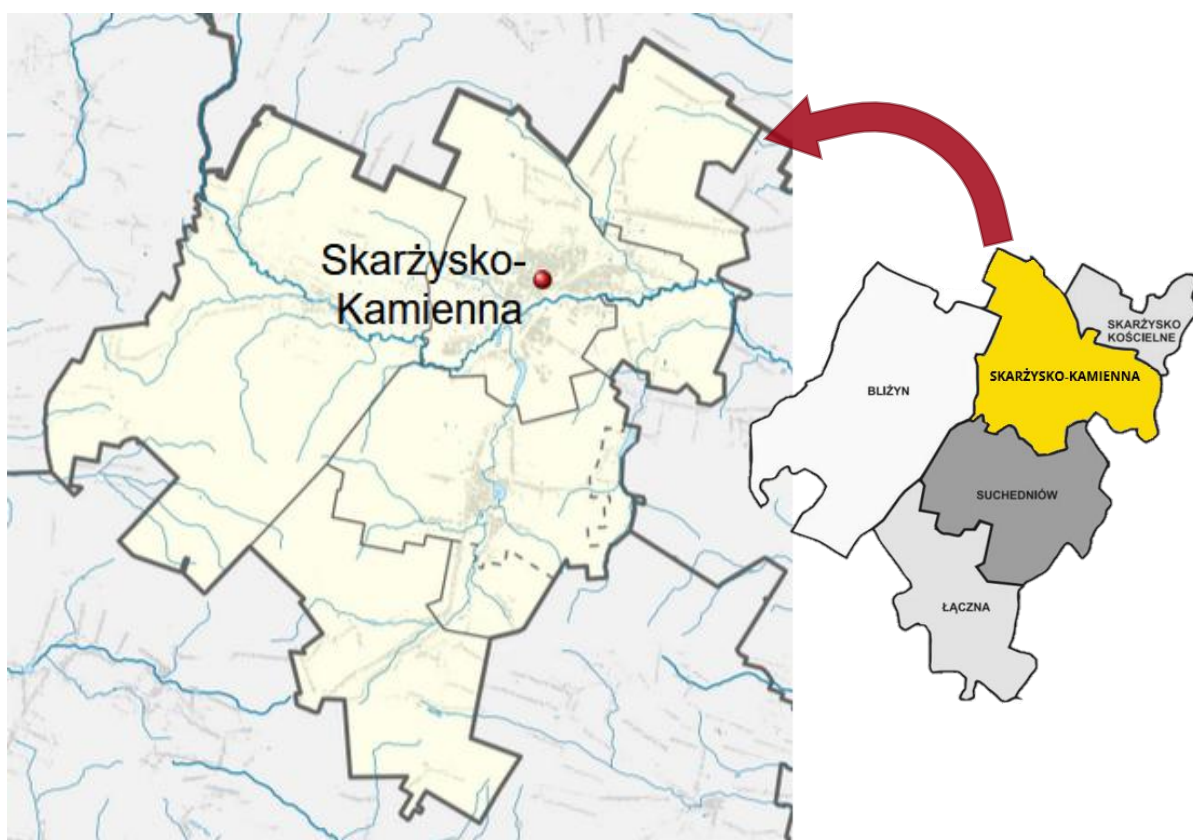
Konsultacje społeczne umożliwiają interesariuszom zapoznanie się z treścią dokumentów, takich jak projekt uchwały oraz diagnoza, a także pozwalają na zgłaszanie uwag, opinii i propozycji, co daje mieszkańcom realny wpływ na kształt przyszłych działań rewitalizacyjnych. Dzięki aktywnemu udziałowi społeczności, proces tworzenia programu rewitalizacji staje się bardziej transparentny i dostosowany do rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Ogólna charakterystyka Skarżyska-Kamiennej

Położenie

Skarżysko-Kamienna leży w centralnej Polsce, w północnej części województwa świętokrzyskiego i jest siedzibą władz powiatu skarżyskiego. Miasto leży nad rzeką Kamienną oraz jej dopływami: Kamionką, Bernatką i Oleśnicą, na Wyżynie Kieleckiej, u zbiegu Przedgórze Łęckiego, Garbu Gielniowskiego i Płaskowyżu Suchedniowskiego. Skarżysko-Kamienną cechuje korzystne położenie na przecięciu szlaków drogowych i kolejowych (z Warszawy do Krakowa i z Łodzi do Rzeszowa), co przekłada się na relatywnie łatwy dojazd do wielu istotnych ośrodków miejskich w Polsce. Powierzchnia miasta wynosi 64,39 km².

Mapa 2. Granice Skarżyska-Kamiennej i położenie na tle powiatu

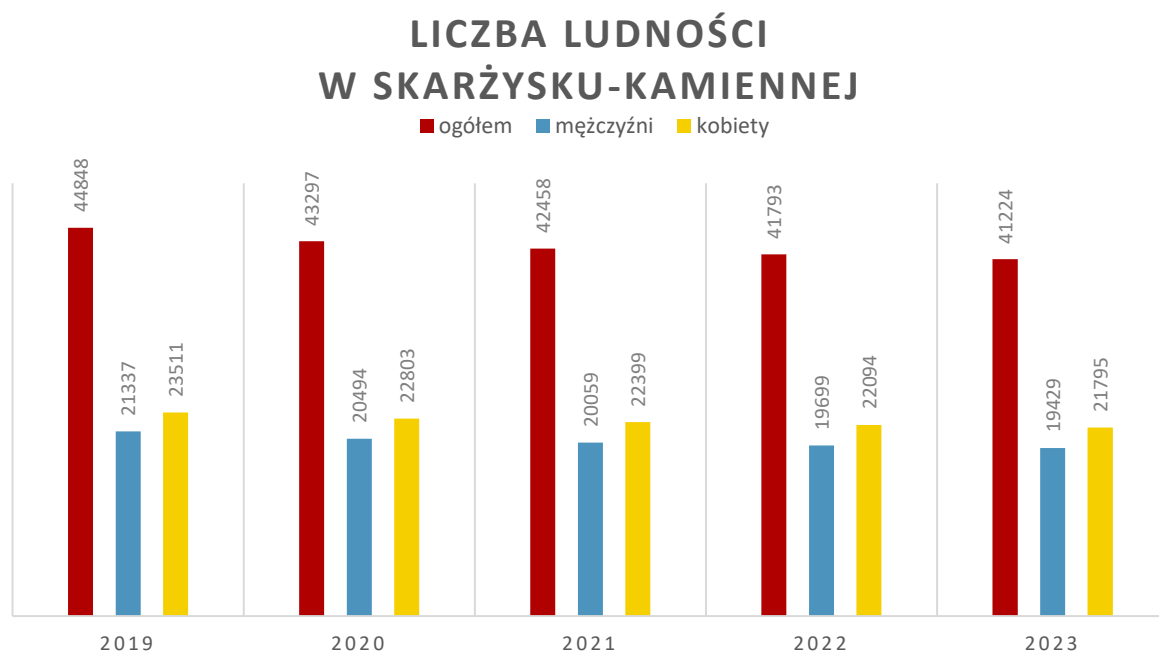

Źródło: opracowanie na podstawie wikipedia.org, echodnia.eu

Uwarunkowania demograficzne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że Skarżysko-Kamienna w 2023 roku liczyła 41 224 mieszkańców. Gęstość zaludnienia osiągnęła wówczas wartość 640,2 osoby na 1 km². Liczba ludności zmniejszyła się na przestrzeni analizowanych lat (spadek z 44 848 do 41 224, tj. o 3 624 osoby). W całym okresie liczba kobiet zamieszkujących miasto przewyższała liczbę mężczyzn. Współczynnik feminizacji wynosił 112, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypada 112 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Skarżyska-Kamiennej w latach 2019-2023

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Liczba urodzeń żywych w Skarżysku-Kamiennej w okresie 2019-2023 uległa znacznemu zmniejszeniu (z 315 do 182, a zatem urodziło się o 133 dzieci mniej niż w roku bazowym). Natomiast liczba zgonów wahała się bez wyraźnego trendu: do 2021 roku ich liczba wzrastała (co może mieć związek z panującą w tym okresie pandemią COVID-19), a następnie do 2023 roku nastąpił spadek. Rokrocznie od 2019 roku odnotowywany był ujemny przyrost naturalny.

Tabela 4. Ruch naturalny ogółem w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	Polska 2023
Liczba ludności	44 848	43 297	42 458	41 793	41 224	37 636 510
Urodzenia żywe	315	255	241	210	182	272 451
Zgony ogółem	560	697	800	644	592	409 036
Przyrost naturalny	-245	-442	-559	-434	-410	-136 585
Urodzenia żywe na 1000 ludności	6,99	5,85	5,63	4,99	4,39	7,23
Zgony na 1000 ludności	12,43	15,98	18,67	15,3	14,27	10,85
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-5,44	-10,13	-13,05	-10,31	-9,88	-3,62

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W całym okresie objętym analizą, przyrost naturalny w Skarżysku-Kamiennej był ujemny, co odpowiada trendom obserwowanym w całym województwie i kraju. Oznacza to zatem, że rokrocznie liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń żywych. Najmniej korzystną wartość przyrostu naturalnego odnotowano w 2021 roku (-559), a najkorzystniejszą – w 2019 roku (-245).

Tabela 5. Przyrost naturalny w Skarżysku-Kamiennej, województwie świętokrzyskim oraz kraju w latach 2019-2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	-34 755	-122 046	-188 006	-143 316	-136 585
Województwo świętokrzyskie	-4 274	-7 821	-9 683	-7 630	-7 146
Miasto Skarżysko-Kamienna	-245	-442	-559	-434	-410

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2019-2023 największy udział w populacji Skarżyska-Kamiennej miały osoby w wieku produkcyjnym – stanowiły ponad połowę mieszkańców (53,7%). Niemniej jednak w analizowanym okresie ich udział stopniowo się zmniejszał przy jednoczesnym wzroście odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Struktura ludności w Skarżysku-Kamiennej w 2023 roku według ekonomicznych grup wieku przedstawia się zatem następująco:

- 53,7% mieszkańców było w wieku produkcyjnym (z czego kobiety stanowiły 45,9%);
- 32,5% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym (z czego kobiety stanowiły 66,6%);
- 13,8% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym (z czego kobiety stanowiły 47,6%).

Tabela 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	Polska 2023
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	14,0	14,2	14,1	14,0	13,8	18,2
Udział % osób w wieku produkcyjnym	56,9	55,4	54,8	54,2	53,7	58,4
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	29,1	30,4	31,1	31,8	32,5	23,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2019-2023 saldo migracji w Skarżysku-Kamiennej było ujemne, przy czym najmniej korzystną wartość przyjęło w 2019 roku (-329), a relatywnie najkorzystniejszą – w 2023 roku (-186).

Tabela 7. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Zameldowania ogółem	274	229	241	263	286
Wymeldowania ogółem	603	416	495	499	472
Saldo migracji	-329	-187	-254	-236	-186

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Edukacja i opieka nad dziećmi

W latach 2019-2023 w Skarżysku-Kamiennej stopniowo wzrastał odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach (na końcu tego okresu 25,1% dzieci było objętych opieką w żłobkach). Jednocześnie w analizowanym okresie odnotowano spadek liczby dzieci w wieku do 3 lat.

Tabela 8. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Dzieci w wieku do 3 lat ogółem	934	853	763	675	625
Dzieci objęte opieką w żłobkach	132	126	136	136	157
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	14,1	14,8	17,8	20,1	25,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W 2023 roku w Skarżysku-Kamiennej funkcjonowało 17 przedszkoli oraz 13 szkół podstawowych. W całym okresie objętym analizą liczba dzieci w przedszkolach oraz liczba uczniów w szkołach podstawowych zmniejszyła się. Należy podkreślić, że w przypadku liczby uczniów odnotowano większy spadek aniżeli w przypadku liczby dzieci w przedszkolach (odpowiednio o 180 i 54 w całym okresie).

Tabela 9. Liczba przedszkoli i szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Przedszkola	17	17	18	18	17
Liczba dzieci w przedszkolach	1 280	1 278	1 275	1 275	1 226
Szkoły podstawowe	14	13	13	13	13
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	2 841	2 847	2 895	2 811	2 661

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Gospodarka i rynek pracy

W okresie od 2019 do 2023 roku w Skarżysku-Kamiennej stopniowo wzrastała liczba podmiotów gospodarczych (wzrost o 141). Większość z nich to mikroprzedsiębiorstwa, przy czym poza nimi funkcjonują także małe i średnie podmioty. Co istotne, w Skarżysku-Kamiennej w 2023 roku funkcjonowało 5 dużych firm, zatrudniających co najmniej 250 pracowników.

Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Ogółem	5296	5372	5408	5432	5437
0-9 pracowników (mikro)	5107	5190	5234	5263	5271
10-49 pracowników (małe)	146	139	133	130	127
50-249 pracowników (średnie)	37	37	35	34	34
250 i więcej pracowników (duże)	6	6	6	5	5

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W analizowanym okresie liczba osób bezrobotnych w Skarżysku-Kamiennej uległa zmniejszeniu. Wzrost ich liczby odnotowano jedynie w 2020 roku, co może wynikać z panującej wówczas pandemii COVID-19 oraz związanych z nią obostrzeń. Przez większość analizowanego okresu udział bezrobotnych mężczyzn wśród ludności w wieku produkcyjnym był wyższy niż udział bezrobotnych kobiet w tej grupie. Odwrotna zależność wystąpiła tylko w 2019 roku.

Tabela 11. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni	1 919	2 282	2 077	1 803	1 776
Bezrobotni mężczyźni	948	1 182	1 042	919	929
Udział bezrobotnych mężczyzn (%) wśród ludności w wieku produkcyjnym	3,72	4,93	4,48	4,06	4,20
Bezrobotne kobiety	971	1 100	1 035	884	847
Udział bezrobotnych kobiet (%) wśród ludności w wieku produkcyjnym	3,81	4,59	4,45	3,90	3,82

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Pomoc społeczna i opieka zdrowotna

W Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023 zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Do głównych przyczyn korzystania z takiej pomocy należą m.in. bezrobocie, ubóstwo bądź niepełnosprawność. Szczegółowe dane dotyczące liczby gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego znajdują się w kolejnej tabeli.

Tabela 12. Podstawowe informacje o opiece społecznej w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	1 236	1 120	1 129	1 004	965
Poniżej kryterium dochodowego	689	618	570	551	477
Powyżej kryterium dochodowego	547	502	559	453	488
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	2 067	1 765	1 735	1 525	1 464
Poniżej kryterium dochodowego	1 222	1 009	923	894	736
Powyżej kryterium dochodowego	845	756	812	631	728

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W analizowanym okresie w Skarżysku-Kamiennej liczba punktów aptecznych ulegała wahaniom, przy czym tendencja odnotowanych zmian była spadkowa (finalnie ich liczba zmniejszyła się o 3). Liczba porad lekarskich udzielonych w latach 2019-2023 również się zmieniała – zarówno w przypadku podstawowej opieki zdrowotnej, jak i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Tabela 13. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców Skarżyska-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Punkty apteczne	19	16	17	17	16
Porady lekarskie - ogółem (ambulatoryjna opieka zdrowotna)	437 373	360 780	414 217	500 705	411 970
Porady lekarskie - ogółem (podstawowa opieka zdrowotna)	284 727	246 075	282 154	300 186	265 304

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Infrastruktura

W Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023 zwiększeniu uległa liczba przystanków autobusowych. W tym okresie wzrosła także długość dróg dla rowerów.

Tabela 14. Liczba przystanków autobusowych oraz długość dróg dla rowerów w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Przystanki autobusowe	243	243	247	250	251
Długość dróg dla rowerów (km)	3,5	3,5	3,9	4,2	12,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W okresie od 2019 do 2023 roku wzrosła liczba budynków mieszkalnych w Skarżysku-Kamiennej (z 5 351 do 5 380, tj. o 29), przy czym na przestrzeni tych lat zaobserwowano też spadki. Liczba mieszkań w 2023 roku była natomiast niższa niż odnotowana w 2019 roku (o 143).

Tabela 15. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne	5 351	5 255	5 306	5 388	5 380
Mieszkania ogółem	20 149	19 738	19 802	19 869	20 006
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - wodociągi	19 585	19 572	19 638	19 705	19 842
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - ustęp spłukiwany	19 261	19 167	19 233	19 300	19 437
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - łazienka	18 751	18 861	18 927	18 994	19 132
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - centralne ogrzewanie	17 851	17 308	17 374	17 441	17 578
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - gaz sieciowy	15 835	16 119	16 153	16 173	16 360
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m²]	1 211 599	1 188 963	1 195 853	1 202 990	1 214 139

Walory turystyczne i krajobrazowe

W Skarżysku-Kamiennej znajduje się wiele interesujących miejsc i obiektów wartych odwiedzenia. Jednym z najważniejszych punktów na mapie turystycznej miasta jest Muzeum im. Orła Białego, które posiada jedną z największych w Polsce ekspozycji militariów, rozlokowaną na powierzchni ponad 1,5 hektara.

Ważnym miejscem kultu religijnego jest Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej, będące jedyną w Polsce repliką wileńskiej Ostrej Bramy. Sanktuarium cieszy się popularnością wśród pielgrzymów, którzy mogą zatrzymać się w pobliskim Domu Pielgrzyma.

Do unikalnych atrakcji należy także rezerwat archeologiczny „Rydno”, gdzie znajdują się ślady osadnictwa sięgające nawet 14 000 lat wstecz — świadectwo obecności prahistorycznych społeczności łowiecko-zbierackich.

Miasto zachowało liczne przykłady architektury przemysłowej i kolejowej z końca XIX wieku oraz pierwszych dekad XX wieku, co czyni je interesującym miejscem dla miłośników historii techniki i urbanistyki.

Co istotne, w ramach trzeciej edycji projektu „Powiaty” Skarżysko-Kamienna zostało wyróżnione jako jeden z czterech obszarów szczególnie bogatych w dziedzictwo architektoniczne II Rzeczypospolitej. Projekt poświęcony miastu zatytułowano „Bryła po bryle. Architektura międzywojnia Skarżyska-Kamiennej”, nawiązując do charakterystycznego sposobu wznoszenia budynków w okresie dwudziestolecia międzywojennego.

Jedną z najciekawszych tras turystycznych jest szlak architektury obronnej z czasów zimnej wojny, obejmujący m.in. osiedle Milica, wybudowane w latach 50. XX wieku dla pracowników fabryki zbrojeniowej. Osiedle zaprojektowano według wytycznych Terenowej Obrony Przeciwlotniczej — jego układ urbanistyczny miał służyć celom obronnym: wąskie przejścia, ukryte wejścia do klatek, spadziste dachy mające odbijać bomby zapalające, a pod budynkami rozlokowane schrony zdolne pomieścić kilka tysięcy osób. Obiekty te wyposażono m.in. w agregaty prądotwórcze, systemy filtracyjne, własne źródła wody i infrastrukturę zapewniającą samowystarczalność — od łącznicy telefonicznej po przedszkole i ośrodek zdrowia.

Nie sposób pominąć Zalewu Rejów (znanego też jako Jezioro Rejowskie) — malowniczego zbiornika wodnego o powierzchni 30 ha, usytuowanego na rzece Kamionce. Powstał na początku XIX wieku jako zbiornik retencyjny. Zniszczony w czasie I wojny światowej, został odbudowany w 1925 roku, a po kolejnych zniszczeniach w trakcie II wojny światowej ponownie przywrócony do użytku, tym razem przez Fabrykę Uzbrojenia. Dziś Rejów pełni funkcję zbiornika wyrównawczego i popularnego miejsca rekreacji. Na jego zachodnim brzegu mieści się ośrodek wypoczynkowy z plażą i infrastrukturą turystyczną.

Zasoby przyrodnicze i ochrona środowiska

Wskaźnik lesistości dla Skarżyska-Kamiennej wynosi 38,1%, co w przypadku terenów miejskich stanowi znaczący odsetek.

Na terenie Skarżyska-Kamiennej występują elementy środowiska przyrodniczego, które z uwagi na wysokie wartości objęte zostały różnymi formami ochrony wprowadzonymi na podstawie przepisów ogólnych z zakresu ochrony środowiska oraz miejscowych aktów prawnych. Obszary podlegające ochronie to:

- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszar Natura 2000 „Lasy Suchedniowskie”
- Obszar Natura 2000 „Lasy Skarżyskie”
- Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się ponadto archeologiczny rezerwat „Rydno”.

Analiza wskaźnikowa

W tym rozdziale przedstawiono analizę miasta w pięciu sferach, uwzględniając podział na jednostki analityczne zaprezentowane w metodologii. Podział ten pozwala na szczegółową ocenę zjawisk negatywnych w mieście. Wskaźniki przedstawiono zarówno:

- w formie liczbowej – w tabelach, gdzie wyróżnienie kolorem w tabeli oznacza odchylenie wartości wskaźnika w danej jednostce od wartości referencyjnej (tj. wartości wskaźnika w skali całego miasta);
- w formie graficznej – na mapie, gdzie zaprezentowano skalę odpowiadającą natężeniu zjawisk.

Należy mieć na uwadze, że zastosowane wskaźniki dzielą się na stymulanty i destymulanty, co wpływa na interpretację wyników przedstawianych zarówno w tabelach, jak i na mapach. Stymulanty to wskaźniki, w których wyższe wartości są korzystne – im wyższy wynik, tym lepszy efekt lub bardziej pożądana sytuacja. Natomiast destymulanty to wskaźniki, w których wyższe wartości są niekorzystne – im wyższy wynik, tym gorszy efekt lub mniej pożądana sytuacja.

W związku z tym skale stosowane w tabelach i na mapach mogą różnić się w zależności od rodzaju wskaźnika. Dla stymulant wyższe wartości oznaczają pozytywniejszy wynik, dlatego skala może być odczytywana jako rosnąco korzystna. Z kolei dla destymulant wyższe wartości oznaczają pogorszenie sytuacji, więc skala będzie odzwierciedlać odwrotną zależność, gdzie niższe wartości są lepsze.

Sfera społeczna

Wskaźniki dotyczące demografii i aktywności społecznej

- S1** – Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w ogóle mieszkańców (stymulanta)
- S2** – Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców (destymulanta)
- S3** – Liczba NGO na 1000 mieszkańców (stymulanta)
- S4** – Frekwencja w wyborach Prezydenckich (stymulanta)

Negatywne wartości wskazanych powyżej wskaźników odzwierciedlają wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i niską aktywnością społeczną. Wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (S1) świadczy o potencjale zastępowalności pokoleń, natomiast znaczny odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (S2) wskazuje na starzenie się społeczeństwa. W przypadku aktywności społecznej, niska liczba organizacji pozarządowych (S3) może wskazywać na potencjalne ograniczenia zaangażowania mieszkańców w działalność społeczną, natomiast niska frekwencja wyborcza (S4) jest oznaką słabej partycypacji obywatelskiej.

Kolejna tabela przedstawia wartości wskaźników dla każdej z jednostek analitycznych. Kolorem w tabeli zostały wyróżnione odchylenia od wartości referencyjnej wskaźnika, tj. wartości dla całego miasta, świadczące o występowaniu negatywnego zjawiska.

Najwięcej przekroczeń wartości referencyjnej wskaźników dotyczących demografii i aktywności społecznej odnotowano w jednostkach: 8, 11 i 17 (po 4 odchylenia) oraz 2, 6 i 7 (po 3 odchylenia).

Odchylenia w zakresie udziału osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowano w 6 jednostkach, z czego najmniejszy ich udział występuje w jednostce 17 (11,59), 7 (11,92), 6 (12,02), 11 (12,25) i 8 (12,35), przy wartości średniej dla całego miasta na poziomie 13,62. W przypadku ludności wieku poprodukcyjnym, również zidentyfikowano 6 odchyień, największy odsetek zamieszkuje w jednostce 11 (32,66), 17 (32,33), 8 (29,62), 7 (28,60) i 6 (26,45), przy średniej 26,19. Należy zwrócić uwagę, że w każdej jednostce udział osób w wieku poprodukcyjnym przewyższa udział osób w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o przyspieszeniu procesu starzenia się społeczeństwa.

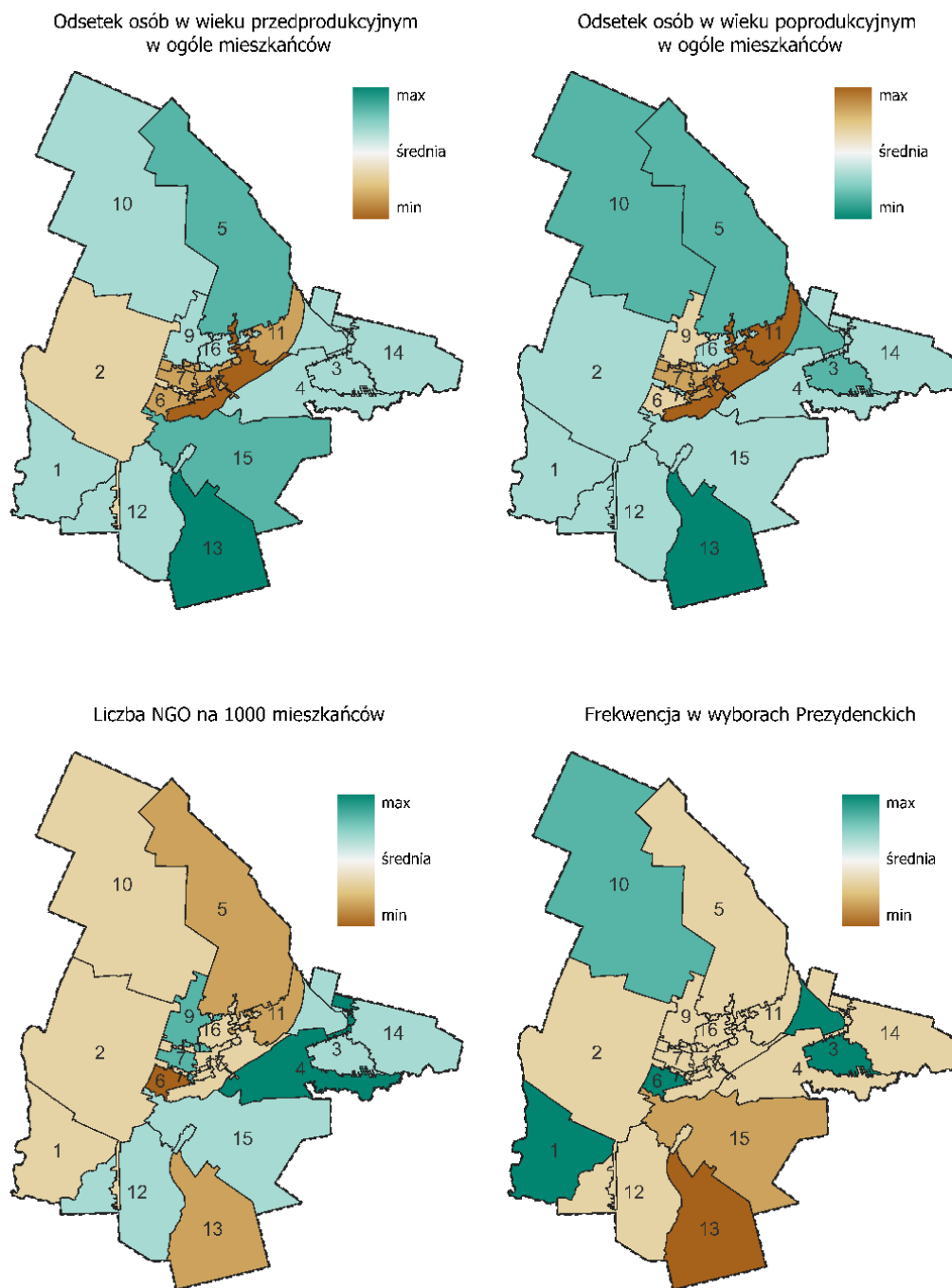
W zakresie liczby organizacji pozarządowych, poniżej średniej ogólnomiejskiej, równej 2,89, znalazło się 10 jednostek. Najmniej korzystna sytuacja występuje na terenie jednostki 6 (0,00), 11 (0,87), 13 (1,23), 5 (1,28) i 1 (1,56). Jedynie w 4 jednostkach frekwencja wyborcza osiągnęła wartości powyżej średniej dla całego miasta, równej 71,80%. Najniższą frekwencję w wyborach Prezydenckich odnotowano w jednostce 13 (55,24%), 15 (61,87%), 4 i 8 (po 67,33%) oraz 5 i 17 (po 69,79%).

Tabela 16. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące demografii i aktywności społecznej
[dane aktualne na dzień 31.12.2023]

Jednostka analityczna	S1	S2	S3	S4
1	14,92	23,67	1,56	80,71%
2	13,22	25,51	2,73	70,70%
3	15,29	20,49	3,15	78,76%
4	14,52	21,03	7,24	67,33%
5	17,21	20,28	1,28	69,79%
6	12,02	26,45	0,00	80,88%
7	11,92	28,60	4,60	68,26%
8	12,35	29,62	2,20	67,33%
9	14,57	26,30	5,77	69,31%
10	15,83	20,14	1,57	74,13%
11	12,25	32,66	0,87	71,62%
12	15,46	23,07	3,51	71,70%
13	18,40	19,51	1,23	55,24%
14	14,47	21,18	3,53	72,45%
15	16,89	21,89	3,73	61,87%
16	13,74	23,20	2,02	71,62%
17	11,59	32,33	2,07	69,79%
Średnia dla miasta	13,64	26,19	2,89	72,80%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodka pomocy społecznej, urzędu miasta, KRS oraz Państwowej Komisji Wyborczej

Mapa 3. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące demografii i aktywności społecznej

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodka pomocy społecznej,
urzędu miasta, KRS oraz Państwowej Komisji Wyborczej*

Wskaźniki dotyczące korzystania z pomocy społecznej

S5 – Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców (destymulanta)

S6 – Liczba osób z niepełnosprawnościami, korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (destymulanta)

S7 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców (destymulanta)

Negatywne wartości powyższych wskaźników wskazują na poważne problemy społeczne i ekonomiczne, które dodatkowo pogłębiają wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i niską aktywnością społeczną. Wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej (S5) w tym z powodu niepełnosprawności (S6) oraz ubóstwa (S7) może sygnalizować możliwość wykluczenia społecznego najbardziej potrzebujących. Wartości te odzwierciedlają deficyty w integracji społecznej i wsparciu potrzebujących, które wymagają kompleksowych działań naprawczych.

Kolejna tabela przedstawia wartości wskaźników dla każdej z jednostek analitycznych. Kolorem w tabeli zostały wyróżnione odchylenia od wartości referencyjnej wskaźnika, tj. wartości dla całego miasta, świadczące o występowaniu negatywnego zjawiska.

Odchylenia od wartości referencyjnej dla wszystkich 3 wskaźników odnotowano w jednostkach analitycznych 12, 13 i 15, natomiast 2 wskaźniki przekroczone zostały w jednostkach 4, 7 i 10.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej w skali całego miasta wyniósł 1,81. Wartość ta została przekroczona w 6 jednostkach, z czego najpoważniejsza sytuacja ma miejsce w jednostce 13 (12,59), a następnie w jednostkach 12 (4,80), 15 (3,22), 4 (2,83) i 7 (2,78). W przypadku osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności, również 6 jednostek osiągnęło wynik poniżej średniej ogólnomiejskiej, równej 0,61. Największe przekroczenia wystąpiły w jednostkach: 13 (2,59), 15 (1,17), 7 (1,14) i 4 (0,97). Z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa korzysta 0,9 na 100 mieszkańców Skarżyska-Kamiennej. W 5 jednostkach analitycznych występuje mniej korzystna sytuacja, z czego najgorsza w jednostce 13 (10,00), a następnie w jednostkach 12 (3,98), 15 (2,19), 10 (1,96) i 5 (1,02).

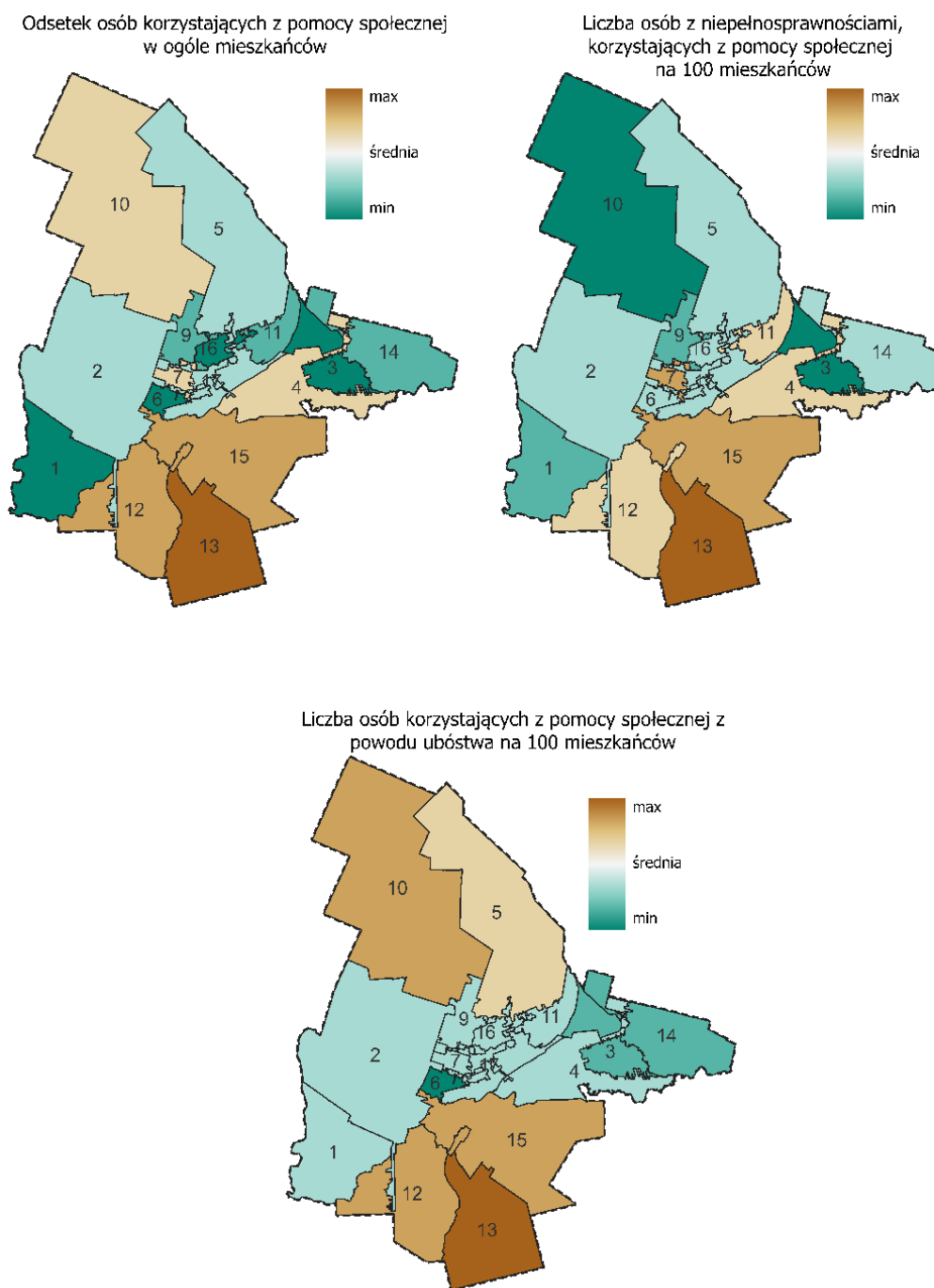
Tabela 17. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące korzystania z pomocy społecznej
[dane aktualne na dzień 31.12.2023]

Jednostka analityczna	S5	S6	S7
1	0,63	0,23	0,39
2	1,69	0,55	0,71
3	0,55	0,08	0,16
4	2,83	0,97	0,69
5	1,34	0,32	1,02
6	0,58	0,39	0,00
7	2,78	1,14	0,35
8	1,49	0,53	0,53
9	1,00	0,23	0,54
10	1,96	0,00	1,96
11	1,16	0,69	0,46
12	4,80	0,82	3,98
13	12,59	2,59	10,00

Jednostka analityczna	S5	S6	S7
14	1,06	0,47	0,12
15	3,22	1,17	2,19
16	0,52	0,28	0,24
17	1,31	0,52	0,58
Średnia dla miasta	1,81	0,61	0,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodka pomocy społecznej

Mapa 4. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące korzystania z pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ośrodka pomocy społecznej

Wskaźniki dotyczące bezrobocia

S8 – Stopa bezrobocia (destymulanta)

S9 – Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 mieszkańców (destymulanta)

S10 – Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym na 100 mieszkańców (destymulanta)

S11 – Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców (destymulanta)

S12 – Liczba osób bezrobotnych po 50 roku życia na 100 mieszkańców (destymulanta)

Negatywne wartości powyższych wskaźników wskazują na strukturalne problemy na rynku pracy, które hamują rozwój społeczno-gospodarczy. Wysoka liczba osób bezrobotnych (S8), szczególnie długotrwale pozostających bez pracy (S9), może świadczyć o słabości mechanizmów wsparcia zatrudnienia i dostosowania kompetencji pracowników do potrzeb rynku. Problemy te mogą być szczególnie dotkliwe, jeśli dotyczą osób najmniej wykształconych (S10), osób młodych do 30. roku życia (S11) oraz starszych powyżej 50. roku życia (S12), co może prowadzić do ich wykluczenia. Taki stan rzeczy osłabia integrację zawodową i społeczną, prowadząc do wzrostu obciążenia systemów pomocowych i zmniejszenia potencjału gospodarczego.

Kolejna tabela przedstawia wartości wskaźników dla każdej z jednostek analitycznych. Kolorem w tabeli zostały wyróżnione odchylenia od wartości referencyjnej wskaźnika, tj. wartości dla całego miasta, świadczące o występowaniu negatywnego zjawiska.

Przekroczenie wartości referencyjnej wszystkich 5 wskaźników odnotowano w jednostkach: 4, 12, 13, 14 i 15. Cztery przekroczenia miały miejsce w jednostce 2, natomiast po trzy w jednostkach 8 i 17.

Stopa bezrobocia dla całego miasta wyniosła 7,23. Przekroczenie tego wskaźnika wystąpiło w 7 jednostkach, z czego największy udział osób pozostających bez pracy odnotowano w jednostkach: 13 (13,52), 15 (10,44), 4 (9,95), 12 (9,71) i 8 (8,13).

Wartość wskaźnika osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w skali całego miasta osiągnęła 2,55. Została ona przekroczona w 7 jednostkach, w tym najmocniej w jednostkach: 13 (4,44), 4 (3,59), 14 (3,53), 15 (3,45) i 2 (3,11). Wskaźnik osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym przekroczono na 6 obszarach, z czego najbardziej na obszarze 13 (2,84), 12 (1,52), 15 (1,35), 4 (0,97) i 2 (0,93), w porównaniu do średniej ogólnomiejskiej, wynoszącej 0,56.

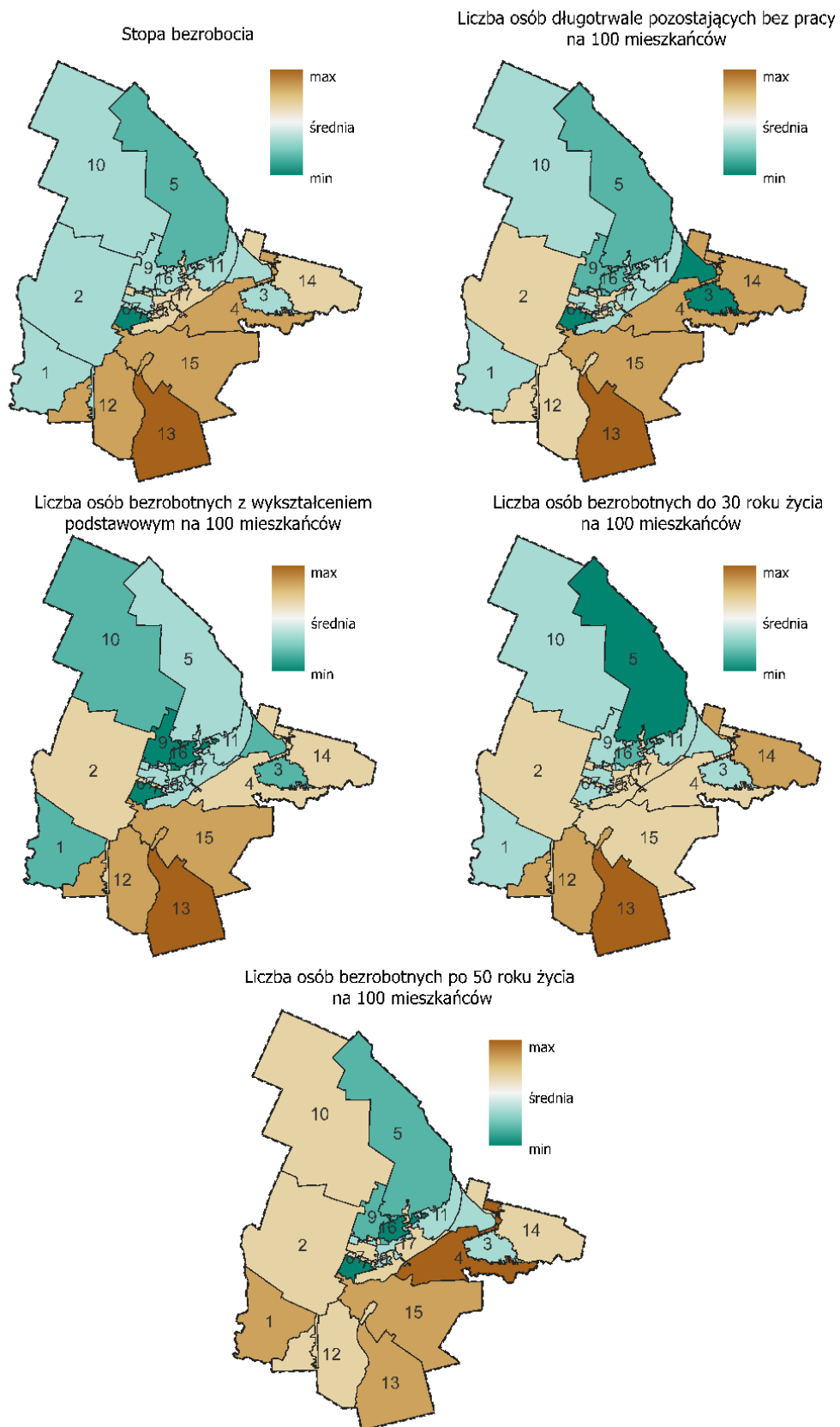
Wśród najbardziej narażonych grup wiekowych, liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia na 100 mieszkańców dla całego miasta wyniosła 0,75. Wartość tą przekroczono w 8 jednostkach, a największe przekroczenia wystąpiły w jednostkach: 13 (1,48), 14 (1,29), 12 (1,17) oraz 2 i 15 (po 1,03). W przypadku bezrobotnych po 50 roku życia, średnia dla miasta osiągnęła natomiast 1,28 na 100 mieszkańców. Gorszy wynik odnotowano w aż 10 jednostkach analitycznych, z czego najpoważniejsza sytuacja ma miejsce w jednostkach: 4 (2,10), 1 (1,88), 15 (1,82), 13 (1,73) i 2 (1,58).

Tabela 18. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące bezrobocia [dane aktualne na dzień 31.12.2023]

Jednostka analityczna	S8	S9	S10	S11	S12
1	6,87	2,19	0,31	0,70	1,88
2	7,04	3,11	0,93	0,93	1,58
3	5,15	1,42	0,32	0,71	1,10
4	9,95	3,59	0,97	1,03	2,10
5	4,81	1,92	0,38	0,19	1,02
6	4,09	1,55	0,19	0,58	0,68
7	6,64	2,32	0,46	0,62	1,32
8	8,13	3,03	0,40	0,79	1,16
9	5,20	1,77	0,15	0,58	0,96
10	6,98	2,43	0,31	0,63	1,33
11	6,77	2,34	0,46	0,66	1,10
12	9,71	2,69	1,52	1,17	1,41
13	13,52	4,44	2,84	1,48	1,73
14	8,04	3,53	0,82	1,29	1,29
15	10,44	3,45	1,35	1,03	1,82
16	5,31	1,94	0,18	0,46	0,79
17	7,58	2,51	0,52	0,83	1,37
Średnia dla miasta	7,23	2,55	0,56	0,75	1,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu pracy

Mapa 5. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu pracy

Sfera gospodarcza

Wskaźniki ze sfery gospodarczej

G1 – Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców (stymulanta)

G2 – Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców (stymulanta)

Niskie wartości powyższych wskaźników wskazują na ograniczoną aktywność gospodarczą mieszkańców. Niska liczba zarejestrowanych (G1) i nowo powstałych podmiotów gospodarczych (G2) oznacza brak dynamiki rozwoju lokalnego biznesu i niewykorzystany potencjał ekonomiczny.

Kolejna tabela przedstawia wartości wskaźników dla każdej z jednostek analitycznych. Kolorem w tabeli zostały wyróżnione odchylenia od wartości referencyjnej wskaźnika, tj. wartości dla całego miasta, świadczące o występowaniu negatywnego zjawiska.

Przekroczenia wartości referencyjnej dla obu wskaźników odnotowano w 6 jednostkach: 3, 5, 8, 10, 13, i 14. Po jednym przekroczeniu miało miejsce również na 6 podobszarach: 1, 2, 7, 11, 12 i 16.

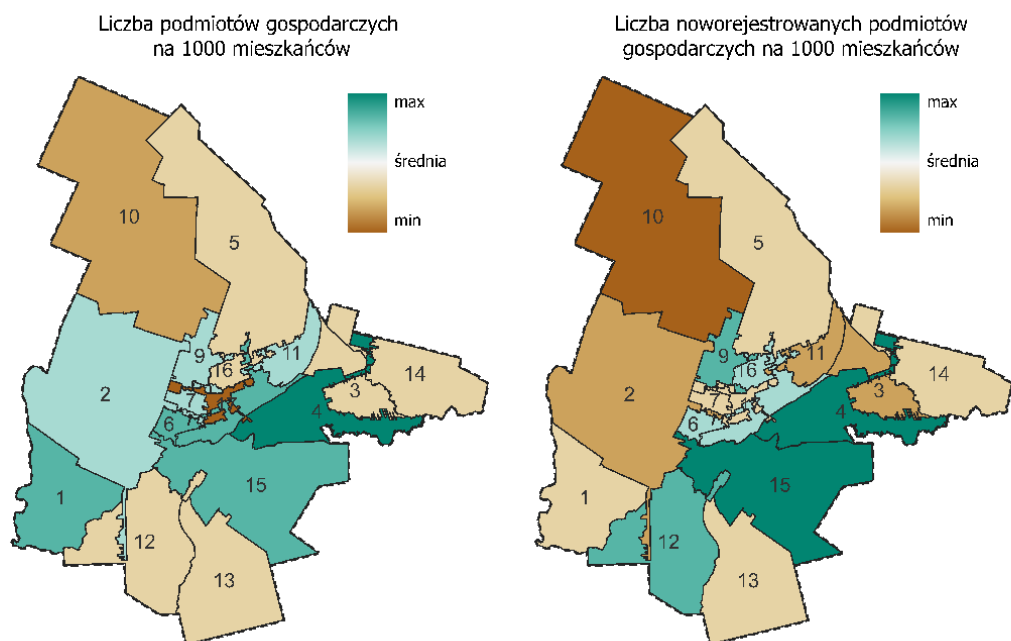
Średnia liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w całym Skarżysku-Kamiennej wyniosła 112,36. Niższa wartość wystąpiła w 8 jednostkach, z czego najmniejsza w jednostkach: 8 (61,85), 10 (77,59), 14 (83,53), 12 (87,82) i 5 (92,77). W przypadku liczby noworejestrowanych podmiotów, średnia ogólnomiejska osiągnęła wartość 8,70. Gorszy wynik odnotowano na 10 podobszarach, z czego najmniej korzystnie wypadł obszar 10 (0,78), a następnie obszary: 2 (6,01), 3 (6,30), 11 (6,36) i 8 (6,79).

Tabela 19. Wskaźniki ze sfery gospodarczej [dane aktualne na dzień 31.12.2023]

Jednostka analityczna	G1	G2
1	139,06	7,03
2	115,24	6,01
3	111,11	6,30
4	175,17	15,17
5	92,77	7,04
6	132,75	9,69
7	115,71	7,30
8	61,85	6,79
9	122,26	10,77
10	77,59	0,78
11	115,32	6,36
12	87,82	10,54
13	91,36	8,64
14	83,53	8,24
15	162,86	15,87
16	97,86	8,88
17	130,57	9,53
Średnia dla miasta	112,38	8,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych rejestru REGON

Mapa 6. Wskaźniki ze sfery gospodarczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych rejestru REGON

Sfera środowiskowa

Wskaźnik ze sfery środowiskowej

Ś1 – Wyroby zawierające azbest (t) (destymulanta)

Ś2 – Udział kotłów na paliwo stałe w ogóle źródeł ogrzewania (destymulanta)

Wysokie wartości wskaźnika nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (Ś1) wskazują na poważne problemy środowiskowe, co negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców. Udział kotłów na paliwo stałe w ogóle źródeł ogrzewania (Ś2) świadczy natomiast o niskiej efektywności energetycznej i generowaniu gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.

Kolejna tabela przedstawia wartości wskaźników dla każdej z jednostek analitycznych. Kolorem w tabeli zostały wyróżnione odchylenia od wartości referencyjnej wskaźnika, tj. wartości dla całego miasta, świadczące o występowaniu negatywnego zjawiska.

W całym Skarżysku-Kamiennej znajduje się 3623,4 t wyrobów zawierających azbest. Ze względu na toksyczność substancji każdą jej ilość uznano za zjawisko negatywne, przez co dotyczy ono wszystkich jednostek analitycznych. Najwięcej azbestu znajduje się w jednostkach: 4 (694,03 t), 15 (533,37 t), 5 (461,91 t), 10 (410,01 t) i 2 (393,50 t).

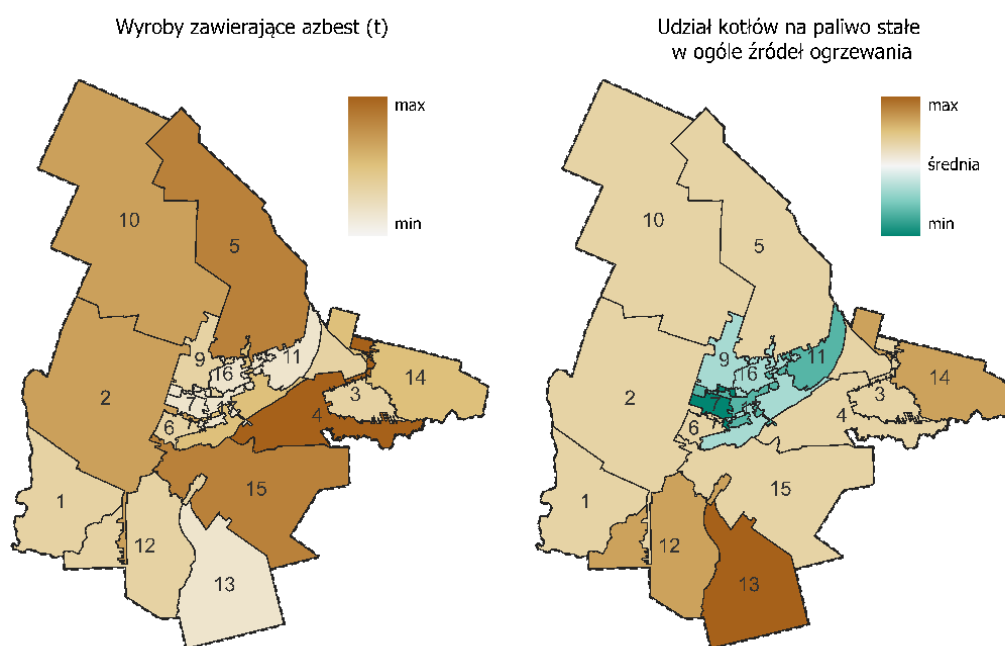
Udział kotłów na paliwo stałe w całym mieście wyniósł 34,81%. Na 12 podobszarach jest on wyższy, z czego największy na podobszarach: 13 (72,78), 12 (65,07), 14 (64,91), 10 (55,05) i 5 (50,06).

Tabela 20. Wskaźniki ze sfery środowiskowej [dane aktualne na dzień 31.12.2023]

Jednostka analityczna	Ś1	Ś2
1	142,56	40,79
2	393,50	45,38
3	103,96	39,35
4	694,03	48,53
5	461,91	50,06
6	81,49	37,71
7	8,18	0,31
8	31,58	7,33
9	98,03	32,73
10	410,01	55,05
11	43,56	9,49
12	122,15	65,07
13	51,75	72,78
14	224,03	64,91
15	533,37	44,06
16	30,68	14,15
17	192,69	11,78
Średnia dla miasta	3623,4 (suma)	34,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu miasta

Mapa 7. Wskaźniki ze sfery środowiskowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu miasta

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Wskaźniki ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej

PF1 – Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 1000 mieszkańców (stymulanta)

PF2 – Powierzchnia terenów zielonych na 1000 mieszkańców (stymulanta)

PF3 – Liczba placów zabaw na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym (stymulanta)

PF4 – Liczba siłowni zewnętrznych na 1000 mieszkańców (stymulanta)

Niewielka liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 1000 mieszkańców sprzyja wykluczeniu komunikacyjnemu i utrudnia dostępność do usług świadczonych w różnych częściach miasta. Niska powierzchnia terenów zielonych (PF2) oraz ograniczona liczba placów zabaw (PF2) i siłowni plenerowych (PF3) wskazują na niedobór infrastruktury rekreacyjnej, co obniża jakość życia i ogranicza aktywność fizyczną społeczności.

Kolejna tabela przedstawia wartości wskaźników dla każdej z jednostek analitycznych. Kolorem w tabeli zostały wyróżnione odchylenia od wartości referencyjnej wskaźnika, tj. wartości dla całego miasta, świadczące o występowaniu negatywnego zjawiska.

Wartości referencyjne dla wszystkich 4 wskaźników przekroczone w jednostkach analitycznych 8 i 16. Trzy wskaźniki przekroczyły jednostki 3, 5, 6, 7, 9 i 11, natomiast dwa wskaźniki jednostki 10, 13, 15 i 17.

W Skarżysku-Kamiennej średnia liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 1000 mieszkańców wyniosła 6,15. Na 8 podobszarach wartość ta jest niższa, z czego najmniejsza na podobszarze 16 (0,81), 11 (1,45), 7 (1,89), 8 (2,20) i 3 (2,36).

W skali całego miasta na 1000 mieszkańców przypada średnio 19,86 ha zieleni urządzonej. Mniejszą dostępnością terenów zielonych cechuje się 13 jednostek analitycznych, z czego w przypadku jednostek 2, 5, 10 i 13 wartość wskaźnika wyniosła 0,00. Nieco lepsza sytuacja jest w jednostkach 16 (4,37), 3 (4,58), 14 (5,44) i 9 (6,76). W Skarżysku-Kamiennej na 1000 osób w wieku przedprodukcyjnym przypada 3,95 placów zabaw. Wartość ta jest niższa na 8 podobszarach, z czego na podobszarze 5, 10 i 16 nie ma ani jednego placu zabaw. Gorszą dostępnością cechują się siłownie zewnętrzne. W skali całego miasta przypada ich 0,29 na 1000 mieszkańców, jednak aż 7 obszarów jest ich całkowicie pozbawionych. Należą do nich obszary: 3, 5, 6, 7, 8, 13 i 15.

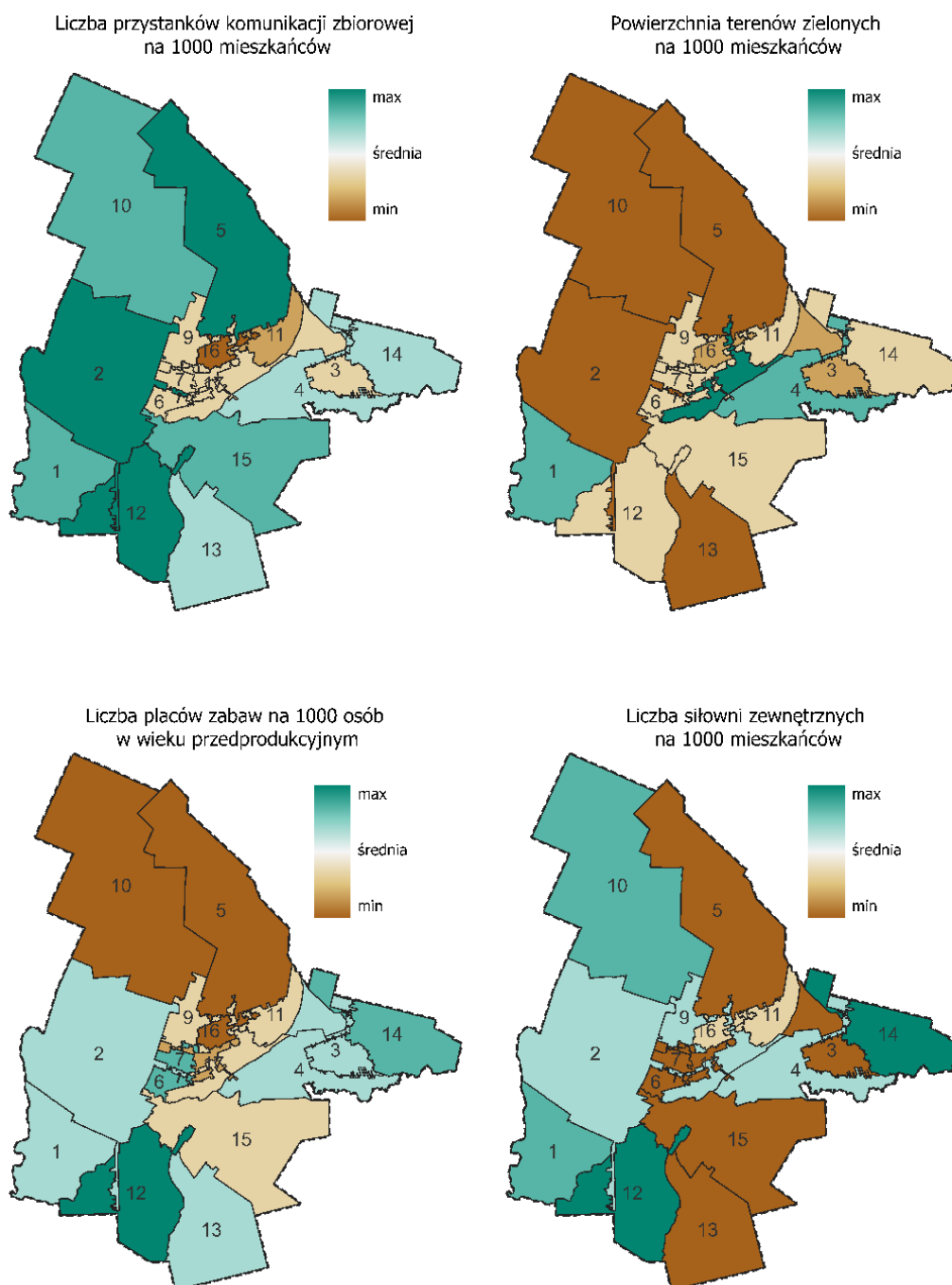
Tabela 21. Wskaźniki ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej [dane aktualne na dzień 31.12.2023]

Jednostka analityczna	PF1	PF2	PF3	PF4
1	14,06	32,70	5,24	0,78
2	19,66	0,00	4,13	0,55
3	2,36	4,58	5,15	0,00
4	10,00	32,88	4,75	0,69
5	17,91	0,00	0,00	0,00
6	2,91	13,24	8,06	0,00
7	1,89	15,24	11,34	0,00
8	2,20	16,93	1,49	0,00
9	3,08	6,76	2,64	0,38

Jednostka analityczna	PF1	PF2	PF3	PF4
10	11,76	0,00	0,00	0,78
11	1,45	8,47	2,36	0,29
12	19,91	16,77	22,73	1,17
13	7,41	0,00	6,71	0,00
14	8,24	5,44	8,13	1,18
15	11,67	17,29	2,76	0,00
16	0,81	4,37	0,00	0,20
17	5,80	78,85	3,58	0,41
Średnia dla miasta	6,15	19,86	3,95	0,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu miasta

Mapa 8. Wskaźniki ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu miasta

Sfera techniczna

Wskaźniki ze sfery technicznej

T1 – Średni stan techniczny dróg gminnych (ocena w skali 1-5) (stymulanta)

T2 – Odsetek budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (stymulanta)

T3 – Liczba kamer monitoringu miejskiego na 1000 mieszkańców (stymulanta)

Zły stan techniczny dróg gminnych (T1) wskazuje na niewystarczający poziom inwestycji w infrastrukturę transportową, co może utrudniać rozwój lokalny i pogarszać bezpieczeństwo użytkowników ruchu. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (T2) wiąże się nie tylko z poprawą efektywności energetycznej i estetyki budynków, ale wpływa także na jakość świadczenia usług publicznych. Obecność kamer monitoringu miejskiego (T3) pozwala natomiast na poprawę bezpieczeństwa i szybkie reagowanie na zdarzenia losowe.

Kolejna tabela przedstawia wartości wskaźników dla każdej z jednostek analitycznych. Kolorem w tabeli zostały wyróżnione odchylenia od wartości referencyjnej wskaźnika, tj. wartości dla całego miasta, świadczące o występowaniu negatywnego zjawiska.

Tylko jednostka 5 przekroczyła wartości referencyjne wszystkich trzech wskaźników. Po dwa przekroczenia miały miejsce w jednostkach: 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14.

Średni stan techniczny dróg gminnych w 5-stopniowej skali wyniósł dla całego miasta 3,1. Gorszy stan dróg wystąpił na 7 podobszarach, z czego w najgorszym stanie są drogi na podobszarze 2 (2,14), 11 (2,67), 12 (2,71), 14 (2,77) i 4 (2,86).

Według uzyskanych danych, w całym mieście poddano termomodernizacji 20,83% budynków użyteczności publicznej. W 7 jednostkach analitycznych udział ten był mniejszy, z czego w jednostkach 6, 8, 12 i 13 wszystkie budynki użyteczności publicznej wymagają termomodernizacji. Lepsza sytuacja ma miejsce w jednostkach: 5, 9 i 17, gdzie wskaźnik wyniósł 14,29.

W całym Skarżysku-Kamiennej, na 1000 mieszkańców przypada 2,92 kamery monitoringu miejskiego. W 10 jednostkach analitycznych wystąpiła niższa wartość, z czego w jednostkach 13, 14 i 16 wyniosła ona 0,00. Kolejne najniższe wartości odnotowano w jednostkach: 9 (0,38), 5 (0,64), 10 (0,78) i 3 (0,79).

Tabela 22. Sfera techniczna wskaźniki [dane aktualne na dzień 31.12.2023]

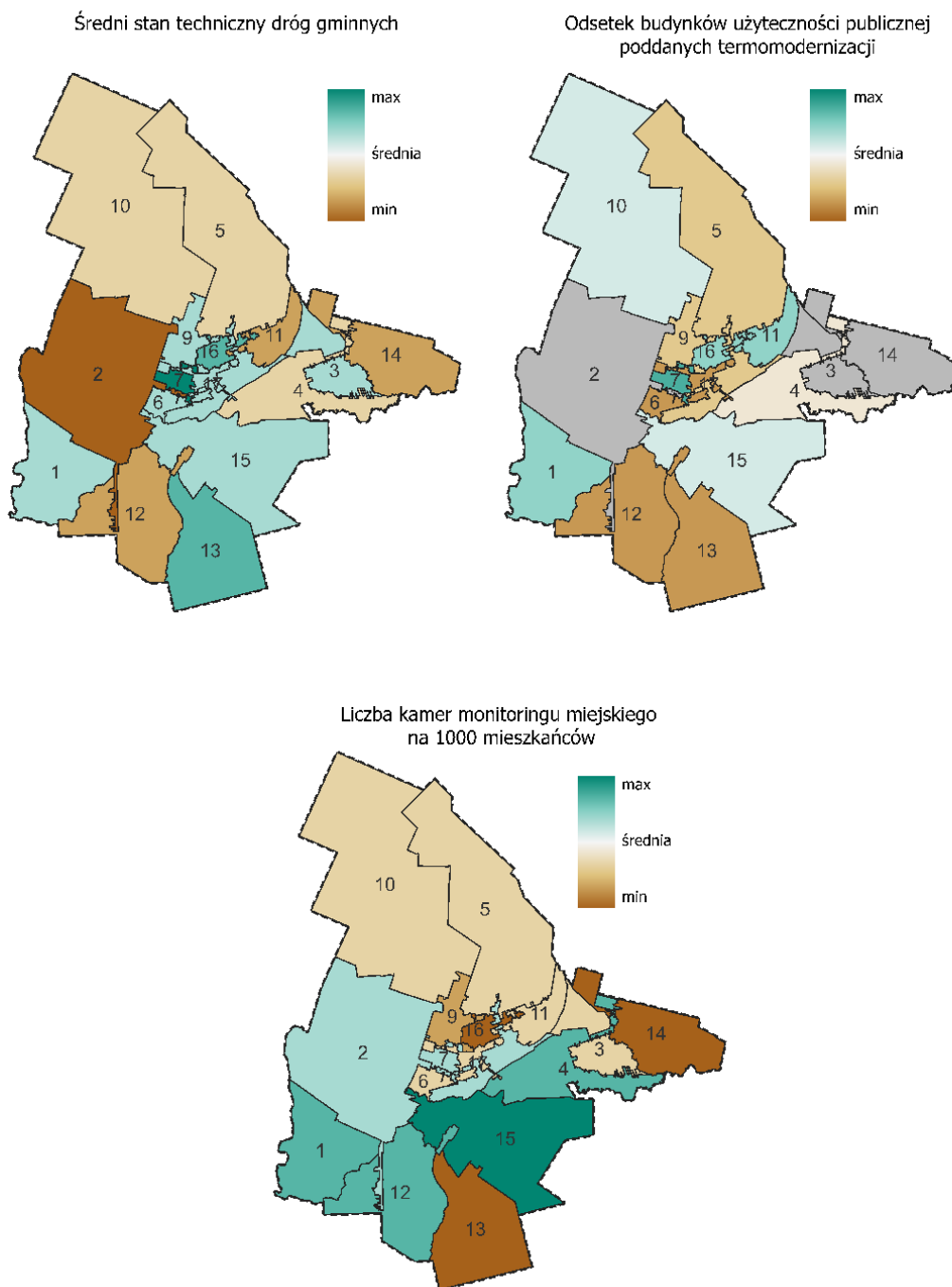
Jednostka analityczna	T1	T2	T3
1	3,33	33,33	4,69
2	2,14	nie dotyczy	3,28
3	3,33	nie dotyczy	0,79
4	2,86	21,43	4,83
5	3,00	14,29	0,64
6	3,19	0,00	0,97
7	4,00	36,36	4,06
8	3,60	0,00	2,57
9	3,58	14,29	0,38
10	3,00	25,00	0,78
11	2,67	33,33	2,31

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji miasta Skarżyska-Kamiennej

Jednostka analityczna	T1	T2	T3
12	2,71	0,00	5,85
13	3,80	0,00	0,00
14	2,77	nie dotyczy	0,00
15	3,38	25,00	11,67
16	3,83	33,33	0,00
17	3,29	14,29	4,35
Średnia dla miasta	3,1	20,83	2,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu miasta

Mapa 9. Sfera techniczna wskaźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych urzędu miasta

Wyznaczenie granic obszarów zdegradowanych

Obszar zdegradowany to taki, na którym nasilone są przede wszystkim negatywne zjawiska społeczne, do których zaliczyć można m.in.: bezrobocie, ubóstwo, niski poziom kapitału społecznego. Ponadto, na obszarze zdegradowanym występują negatywne zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej bądź technicznej.

Obszary zdegradowane wyznaczone zostały na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej w pięciu sferach. W tabeli zaprezentowano liczbę przekroczeń wskaźników dla poszczególnych sfer. Obszary zdegradowane to te, które charakteryzują się negatywnymi zjawiskami w sferze społecznej (min. 6 wskaźników) oraz co najmniej jednym negatywnym zjawiskiem w innej sferze (tj. przekroczeniem dwóch wskaźników w tej sferze). W mieście Skarżysku-Kamiennej obszarami zdegradowanymi są jednostki: 2, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15 i 17.

Tabela 23. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – liczba przekroczeń w poszczególnych sferach

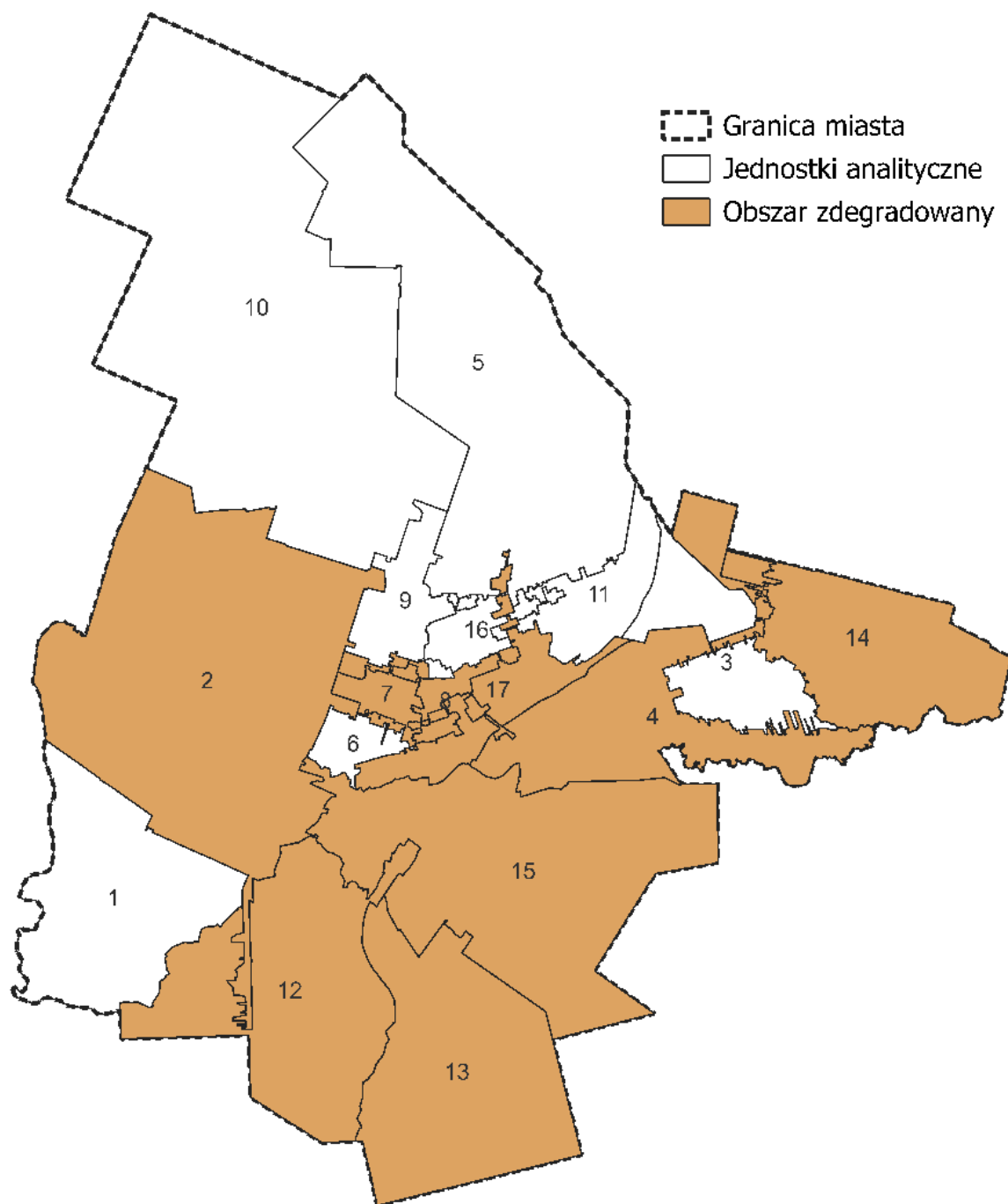
Jednostka analityczna	Liczba mieszkańców	Powierzchnia w ha	Liczba przekroczeń w sferze:					Jednostka zakwalifikowana do OZ	Jednostka zakwalifikowana do OR
			Spolecznej (z 12)	Gospodarczej (z 2)	Środowiskowej (z 2)	Przestrzenno-funkcjonalnej (z 4)	Technicznej (z 3)		
1	1280	367,97	2	1	2	0	0		
2	1831	930,42	7	1	2	1	1	TAK	
3	1269	183,09	0	2	2	3	1		
4	2900	327,44	8	0	2	0	1	TAK	TAK
5	1563	856,53	3	2	2	3	3		
6	1032	43,09	3	0	2	3	2		
7	3699	41,10	6	1	1	3	0	TAK	
8	5449	49,56	7	2	1	4	2	TAK	
9	2601	103,41	2	0	2	3	2		
10	1276	1283,21	4	2	2	2	2		
11	3460	112,66	5	1	1	3	2		
12	854	465,03	9	1	2	1	2	TAK	TAK
13	810	458,78	10	2	2	2	2	TAK	TAK
14	850	343,13	6	2	2	1	2	TAK	
15	2143	668,75	9	0	2	2	0	TAK	TAK
16	4956	51,41	2	1	1	4	1		
17	4825	130,41	7	0	1	2	1	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, obszar zdegradowany miasta Skarżyska-Kamiennej zajmuje 53,2% powierzchni miasta (3 415 ha z 6 416 ha) i jest zamieszany przez 57,3% mieszkańców (23 361 osoby z 40 798 mieszkańców). W dalszej części opracowania przedstawiono mapę poglądową

obszaru zdegradowanego (mapa 10). Dokładne mapy na podkładzie zasadniczym stanowią załącznik do uchwały.

Mapa 10. Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji

Zaprezentowana diagnoza posłużyła do wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji w Skarżysku-Kamiennej, które mają zostać objęte Gminnym Programem Rewitalizacji. Obszar rewitalizacji stanowi element obszaru zdegradowanego i cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz pozostałych analizowanych sferach. Ponadto obszar rewitalizacji ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, co zostało potwierdzone w toku wewnętrznych ustaleń i konsultacji z przedstawicielami Urzędu Miasta Skarżysko-Kamienna.

Dla wyznaczenia **obszaru rewitalizacji** kierowano się zapisami **art. 10 ustawy o rewitalizacji**:

1. obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.
2. obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych potwierdziła się na różnych płaszczyznach analizy. Wyniki analizy wskazują, iż jednostki dotknięte największą liczbą niepożądanych zjawisk w **sferze społecznej** to: 2, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15 i 17.

Procesy determinujące **sferę gospodarczą** mają istotny wpływ na potencjał społeczno-ekonomiczny miasta. Dokonana analiza sfery gospodarczej potwierdziła występowanie zjawisk kryzysowych w następujących jednostkach: 3, 5, 8, 10, 13 i 14.

Diagnoza **sfery środowiskowej** w Skarżysku-Kamiennej potwierdziła obecność zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej w następujących jednostkach: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14 i 15.

Problemy w **sferze przestrzenno-funkcjonalnej** zdiagnozowano w następujących jednostkach analitycznych: 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16 i 17.

Z kolei zjawiska kryzysowe w **sferze technicznej** odnotowano w następujących jednostkach: 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14.

Reasumując, analiza wskaźników wszystkich sfer wyłoniła obszary miasta, które zaliczyć można do obszaru zdegradowanego. Te jednostki to: 2, 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15 i 17.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacyjny nie może być większy niż 20% powierzchni miasta oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta. Podczas wyznaczania obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę przede wszystkim istotne znaczenie

poszczególnych obszarów dla rozwoju lokalnego miasta. **Do obszaru rewitalizacji zaliczono zatem jednostki 4, 12, 13, 15 i 17**

Zasadne jest uznanie wskazanych powyżej jednostek analitycznych za obszar rewitalizacji w mieście Skarżysku-Kamiennej – występują tam zjawiska kryzysowe, a jednocześnie jednostki te są istotne w aspekcie rozwoju lokalnego (te pełnią kluczowe funkcje) i stanowią potencjał dla realizacji działań rewitalizacyjnych.

Co istotne, podczas prac diagnostycznych została stwierdzona potrzeba ustanowienia na rzecz Gminy Skarżysko-Kamienna prawa pierwokupu nieruchomości leżących na obszarze rewitalizacji. Stosowny zapis ujęty więc został w uchwale dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Skarżysko-Kamienna.

Szczegółowy wykaz ulic wpisujący się w poszczególne jednostki analityczne obszaru rewitalizacji przedstawiono w tabeli nr 25. Ponadto w tabeli wskazano, ilu mieszkańców zamieszkuje wyznaczony obszar rewitalizacji i jaka jest jego powierzchnia.

Na potrzeby delimitacji obszaru rewitalizacji, z powierzchni jednostek analitycznych wyłączono część obszarów niezamieszkałych

Tabela 24. Obszar rewitalizacji

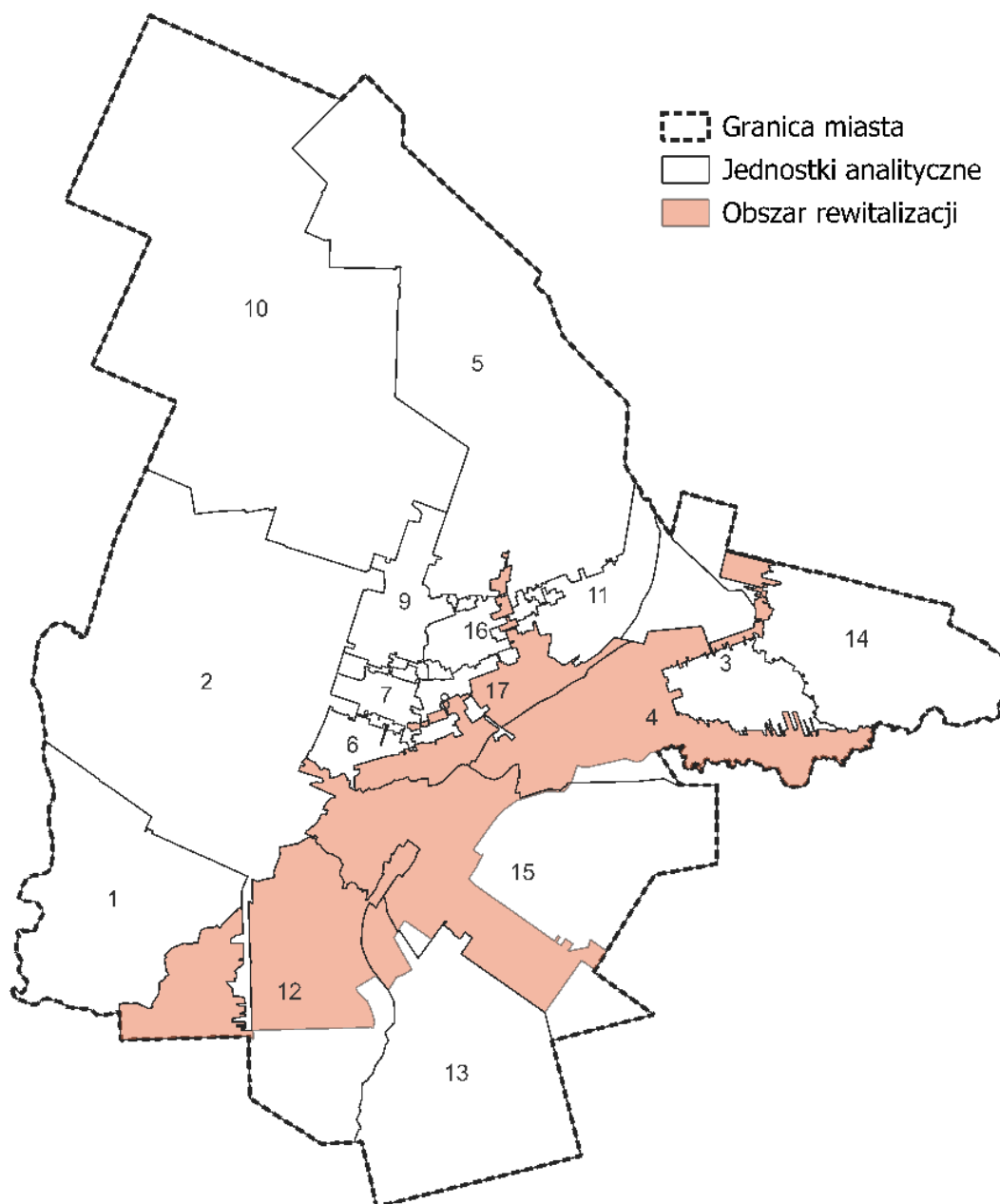
Jednostka	Wykaz ulic objętych obszarem rewitalizacji	Liczba mieszkańców [osoby]	Powierzchnia OR [ha]
4	1 Maja, 11 Listopada, 3 Maja, Chemiczna, Chłodna, Ciepła, Czerwonego Krzyża, Dobra, Fabryczna, Franciszkańska, Kosynierów, Kościuszki, Kredytowa, Limanowskiego, Młoda, Obywatelska, Ogólna, Ogrodnicza, Piaskowa, Podjazdowa, Przechodnia, Przesmyk, Równoległa, Rynek, Rzemieślnicza, Rzeźniana, Spacerowa, Staszica, Średnia, Świeża, Towarowa, Ukośna, Wąska, Wesoła, Wierzbowa, Wiśniowa, Wspólna, Zacisze, Zakole, Zaporęba, Żurawia	2 900	327
12	Długosza, Jałowcowa, Kilińskiego, Multanka, Przekątna, Reja, Robotnicza, Słoneczna, Sportowa	854	465
13	Asfaltowa, Praga, Przemysłowa, Skalna, Wysoka, Źródłana	810	459
15	Aleja Jana Pawła II, Chałubińskiego, Cicha, Cmentarna, Ekonomii, Jaracza, Krzywa, Legionów, Młodzawy, Obuwnicza, Osterwy, Prezydenta RP Ignacego Mościckiego, Prosta, Rieczna, Spokojna, Staffa, Struga, Szkolna, Wiklinowa	2 143	669
17	Al. Tysiąclecia, Bankowa, Brzozowa, Kosmonautów, Leśna, Lotnicza, Niepodległości, Niska, Pilota Janusza Rybickiego, Sokola, Sporna, Żwirki i Wigury	4 825	130

Jednostka	Wykaz ulic objętych obszarem rewitalizacji	Liczba mieszkańców [osoby]	Powierzchnia OR [ha]
Łącznie jednostki analityczne		11 532	2 050
Obszar wyłączony		0	953
Obszar rewitalizacji		11 532 (28,3%)	1 097 (17,1%)
Miasto Skarżysko-Kamienna (suma)		40 798 (100%)	6 416 (100%)

Źródło: opracowanie własne

W dalszej części tego rozdziału przedstawiono mapę poglądową obszaru rewitalizacji (mapa 11). Dokładne mapy na podkładzie zasadniczym stanowią załącznik do uchwały.

Mapa 11. Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Spis map

Mapa 1. Podział miasta Skarżyska-Kamiennej na jednostki analityczne (numery na mapie odpowiadają numerom w tabeli nr 1)	9
Mapa 2. Granice Skarżyska-Kamiennej i położenie na tle powiatu	12
Mapa 3. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące demografii i aktywności społecznej	22
Mapa 4. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące korzystania z pomocy społecznej	24
Mapa 5. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące bezrobocia	27
Mapa 6. Wskaźniki ze sfery gospodarczej	29
Mapa 7. Wskaźniki ze sfery środowiskowej	31
Mapa 8. Wskaźniki ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej	33
Mapa 9. Sfera techniczna wskaźniki.....	35
Mapa 10. Mapa pogładowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	37
Mapa 11. Mapa pogładowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	40

Spis tabel

Tabela 1. Podział miasta Skarżyska-Kamiennej na jednostki analityczne.....	7
Tabela 2. Wskaźniki przyjęte do analizy wskaźnikowej w sferze społecznej	10
Tabela 3. Wskaźniki przyjęte do analizy wskaźnikowej w pozostałych sferach	10
Tabela 4. Ruch naturalny ogółem w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023	13
Tabela 5. Przyrost naturalny w Skarżysku-Kamiennej, województwie świętokrzyskim oraz kraju w latach 2019-2023.....	14
Tabela 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023.....	14
Tabela 7. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023 ...	14
Tabela 8. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023	15
Tabela 9. Liczba przedszkoli i szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023.....	15
Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023.....	15
Tabela 11. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023	16

Tabela 12. Podstawowe informacje o opiece społecznej w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023	16
Tabela 13. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców Skarżyska-Kamiennej w latach 2019-2023	17
Tabela 14. Liczba przystanków autobusowych oraz długość dróg dla rowerów w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023.....	17
Tabela 15. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w Skarżysku-Kamiennej w latach 2019-2023.....	17
Tabela 16. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące demografii i aktywności społecznej [dane aktualne na dzień 31.12.2023].....	21
Tabela 17. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące korzystania z pomocy społecznej [dane aktualne na dzień 31.12.2023].....	23
Tabela 18. Sfera społeczna – wskaźniki dotyczące bezrobocia [dane aktualne na dzień 31.12.2023]	26
Tabela 19. Wskaźniki ze sfery gospodarczej [dane aktualne na dzień 31.12.2023]	28
Tabela 20. Wskaźniki ze sfery środowiskowej [dane aktualne na dzień 31.12.2023]	30
Tabela 21. Wskaźniki ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej [dane aktualne na dzień 31.12.2023]	32
Tabela 22. Sfera techniczna wskaźniki [dane aktualne na dzień 31.12.2023].....	34
Tabela 23. Podsumowanie analizy wskaźnikowej – liczba przekroczeń w poszczególnych sferach.....	36
Tabela 24. Obszar rewitalizacji.....	39

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Skarżyska-Kamiennej w latach 2019-2023	13
---	----

SKARŻYSKO-KAMIENNA
miasto na szlaku

